

Súhrnná správa o preventívnych aktivitách našej školy realizovaných v školskom roku 2022/2023

I. Oblasť: Prevencia drogových závislostí

Primárna prevencia sa začína, keď človek ešte nemá problémy s konzumáciou návykových látok. V tejto oblasti sme mali aktivity rozdelené do niekoľkých úloh.

Úloha 1. Zvýšiť vedomostnú úroveň detí v týchto oblastiach:

- história alkoholu, účinky alkoholu na organizmus, alkohol a jeho dôsledky, nepriaznivé účinky alkoholu na spoločnosť
- rozoznať prejavy alkoholizmu v rodine, stupne pitia alkoholu
- prečo je riziko pitia alkoholu u mladistvých mimoriadne veľké a pod.

Prvý stupeň

Žiaci sa s problematikou alkoholu a iných drog zoznamujú nenásilnou formou primeranou veku. Pani učiteľky využívajú formy rozhovoru, besedy, hry. Podľa náplne vyučovacích predmetov zaraďujú túto problematiku na jednotlivé predmety ako je čítanie, sloh, pracovné vyučovanie, prírodoveda. Rozprávajú sa spolu o trávení voľného času a jeho správnom využívaní. Na prevenciu využívajú aj didaktické hry v prírode, hlavne časť o zdravotnej príprave, kde poukazujú na nebezpečenstvo zneužívania liekov a hovoria s deťmi o význame pohybu a pobytu na čerstvom vzduchu.

V jednotlivých ročníkoch plnili dané úlohy nasledovne.

I. ročník:

- **čítanie, písanie** - p. učiteľka kladie dôraz na prevenciu proti drogám, hygienu telesnú i duševnú, čítanie kníh prispieva k duševnej vyspelosti, naplňuje voľný čas detí
- **prvouka**- témy: „Bezpečnosť na ceste“ – nerozprávať sa s cudzími ľuďmi na ceste a chodníku, nič od nich nebrať...Ovocie a zelenina – zdravý spôsob stravovania...Čistota – význam čistoty tela a prostredia pre zdravie...Úraz a choroba – zdravým spôsobom života, telesnou aktivitou, neničením si zdravia s drogami a alkoholom prispievame k zdravému spôsobu života.
- **telesná výchova** – vedieť účinne odpočívať a využívať voľný čas, pohyb, rekreačné športy → zdravý spôsob života

II. ročník

- **čítanie** - zdravie a zdravý spôsob výživy boli vhodne začlenené pri čítaní textov napr. Zdravie a choroba, V krajine snov, Ako vyjadrujeme súhlas a nesúhlas. Využívajú aj rôzne časopisy na mimočítankové čítanie.

III. ročník

- **školský klub detí** - vhodnými témami sa venovali zdravému spôsobu života a správnej životospráve, ako sa strániť drogám, neveriť cudzím ľuďom, pitnému režimu, poukazovali na nevhodnosť presladených nápojov, využívanie mliečnych desiat v ŠJ, správnym výberom svojej desiaty - obmedzenie keksov a čokolád nahrádzať ich ovocím, hygiena v triede, umývanie rúk pred desiatou a použitím WC, používanie hygienických vreckoviek a pod..
- **telesná výchova** - využívali možnosť pobytu na čerstvom vzduchu

IV. ročník

- **prírodoveda** - informácia o význame vody pre život, ďalej využívali témy ako význam potravy pre človeka, zabezpečenie základných podmienok života, starostlivosť o zdravie,
- **čítanie** – čítanie rôznych detských časopisov a kníh - naučiť deti tráviť svoj voľný čas ,
- **výtvarná výchova** – kresba, maľba – zážitok z prázdnin,
- **telesná výchova** – podporovanie žiakov s pohybovými schopnosťami – EA, futbal, vybíjaná
- **školský klub detí** –využívanie voľného času – čo robia deti počas jednotlivých prázdnin, besedy a hry o škodlivosti fajčenia a alkoholu pre človeka, ako odmietnuť drogu, čo je to droga, následky a predchádzania

Na druhom stupni sa tejto téme vyučujúci venujú nasledovne:

Biológia

V. ročník - VI. ročník - téma jedovaté rastliny, huby a možnosti zneužitia a využitia jedovatých látok z rastlín, liečivé rastliny - zneužitie liekov ako drogy, obilniny - výroba liehovín a ich škodlivosť.

VII. ročník - v rámci celej učebnej látky pri jednotlivých sústavách ľudského tela sa formou rôznych aktivít zoznamujú s problémami drog a ich vplyvu na jednotlivé orgány ľudského tela. Žiaci vytvárali plagáty na tému Zdravý životný štýl , škodlivosť alkoholu, cigariet apod., hotové plagáty vystavili na chodbe školy.

IX. ročník - téma Zdravie a človek, kde rozoberali stravovanie, zlozvyky, alkoholizmus, toxikománia. Žiaci vypracúvajú referáty na danú tému a pracujú s odbornou literatúrou a časopismi, internetom.

Chémia

IX. ročník – téma Alkoholy – referáty na témy: Škodlivosť alkoholu na organizmus, Alkoholik – narušenie vzťahov, hodnôt, diskusia na dané témy

Slovenský jazyk

- výchovné využitie témy v literatúre, napr. F.Hečko - Červené víno, P.Holka – Normálny cvok, V.N.Tánska – Dve stoličky pri okne, A.Christie – Diomedove kone. Vo všetkých témach sa rozprávalo o nebezpečenstve drog, ich pôsobení na ľudský organizmus.
- tematický okruh Detská populárna pieseň : P.Nagy: Nikdy nezober drogu, - diskusia o živote mladých ľudí dnes a v minulosti,
- rozhovory o aktívnom využívaní voľného času, o vzťahoch medzi spolužiakmi, ľuďmi a pod.

Výtvarná výchova

- vyjadrenie žiakov, čo ich mrzí a čo teší vo farebnom zobrazení pocitov a zážitkov z rôznych situácií,
- začiatkom októbra vyučujúci pripravili výstavku obsahujúcu množstvo druhov zeleniny a ovocia pod názvom Dary zeme,
- šport → zdravý spôsob života

Etická výchova

- primárna prevencia závislosti detí od alkoholu a iných drog je realizovaná formou práce s materiálom Ako poznám sám seba, Nenič svoje múdre telo, Nechaj ma, chcem sa učiť sám, Zdravý spôsob života a zapojili sa aj do programu Cesta,
- žiaci pracujú s informáciami, riešia praktické úlohy, anonymné ankety, testy a pod.

Občianska náuka

- v VII. ročníku je tejto téme venovaný tematický celok Kultúrno-sociálne aspekty dospievania a z neho téma Príčiny, riešenia a prevencia náročných životných situácií - stres, fajčenie, alkohol, drogy - aktivita Zdravie,

- v VIII. ročníku aktivita Reklama - nebezpečenstvo alkoholu a fajčenia→problémy rodiny

- v IX. ročníku téma Civilizačné choroby - aktivity Recept na zdravie, Správa z novín, Ďakujem, neprosím si!

Nemecký jazyk

- využívanie článkov s tematiku prírody, vzťahov medzi ľuďmi a zdravého stravovania

Náboženská výchova

- mnohé aktivity v náboženskej výchove sa tiež nesú v znamení Zdravej školy, napr. Ako by som mohol pomôcť drogovo závislým - príklady pomoci, voľná debata v téme Hrdinské skutky lásky, Lákadlá, Trojuholník smrti

- nikto nemá právo si vziať život - drogami si berieme život po častiach,

- obetovať sa pre druhých v téme Obety, Kedy je môj život úspešný, ako to dosiahnem, pomôžu mi k tomu drogy a pod.

Dejepis

- príčiny alkoholizmu - téma Objavenie Ameriky - dovoz drog do Európy - tabak, alkohol, chudoba ľudí

Telesná výchova

- rozhovory na tému výkonnosť športovca a doping, aktívne trávenie voľného času športovaním

Úloha 2. Naučiť deti odolávať tlaku skupiny

I. stupeň - v tejto úlohe sa rozoberali nasledovné témy: Režim dňa, Zdravý spôsob života, tieto témy boli rozoberané hlavne na prvouke, pri čítaní textov z čítanky a detských časopisov

- na telesnej výchove sa zaraďujú rôzne hry, pri ktorých sú deti vedené k zdravému súťaženiu, p. učiteľky sa snažia u detí pestovať vytrvalosť, bojovnosť, cit pre spravodlivosť a objektívne hodnotenie

II. stupeň - aktivity spojené s touto úlohou sú plnené hlavne na hodinách etickej výchovy a triednických schôdzkach.

V. ročník - rozhovory na tému Legálne a nelegálne drogy, kde cieľom bolo odmietanie, sebarealizácia, sebadisciplína, sebakontrola, tvorivosť a rozoberali vzťahy v triede. Spoločné rozhovory k vysvetleniu pojmov, rozdiely: čo je šikanovanie a čo len „sranda“.

VI. ročník - zvládnutie agresivity - pasívne a agresívne reakcie, ich nevýhody. Žiaci sa učia neagresívnych spôsobom obhajovať samého seba, brániť sa proti manipulácii a útoku,

VII. ročník - Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory - vedieť sa presadiť v rôznych situáciách, vedieť sa opýtať prečo, vedieť odmietnuť, vysloviť sťažnosť, návrh, čeliť manipulácii a tlaku skupiny,

VIII. - IX. ročník - Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota, Ochrana života a starostlivosť o zdravie ako etický problém.

Tieto aktivity sa robia formou riadeného rozhovoru, zážitkového učenia, testami, anketami, prácou s odbornou literatúrou. So zamestnancami CPaP v Detve žiaci robili aktivity zamerané na sociálne vzťahy v triede, prevencia šikanovania. Cieľom je podporovanie atmosféry dôvery, posilňovanie schopnosti počúvať druhého, zdieľanie názorov a pod.. Preventívne aktivity realizované v spolupráci s CPaP v Detve boli zrealizované v rámci vyučovacích hodín.

Úloha 3. Informácia alebo stretnutie rodičov a triednych učiteľov na tému: Ako vychádzať s vlastným dieťaťom a ako diskutovať o možnosti zneužitia drog

Táto úloha sa plnila na rodičovských združeniach, pri príprave týchto schôdzok učitelia volia rôzne formy, aby schôdzka bola pútavá a rodičia sa dozvedeli veľa nových informácií.

Rodičia sa dozvedeli aj o tom, čo robiť v prípade, keď sa dozvedia o šikanovaní svojich detí. Zároveň boli rodičia informovaní o možnostiach účasti na webinároch týkajúcich sa tejto témy.

Úloha 4. Vzdelávanie pedagogických zamestnancov

Vyučujúci sa vzdelávali z odborných kníh, navštevovali rôzne odborné semináre, webináre a svoje poznatky využívali v práci triedneho učiteľa. Koordinátor prevencie poskytoval informácie z porád a rôznych stretnutí, webinárov, ktoré absolvoval.

Čo je potrebné zabezpečiť, aby prevencia protidrogovej scény bola pozitívne ovplyvnená:

- realizovať zaujímavé prednášky, školenia s odborníkmi
- lepšie vybavenie metodickým materiálom – rôzne hry, CD ROM , dotazníky pre žiakov
- propagačný materiál pre rodičov, ktorý by mali k dispozícii

II. Oblasť: Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Táto oblasť je vyhodnotená samostatne.

III. Oblasť: Voľnočasové aktivity

Žiaci majú možnosť navštevovať krúžky s rôznym zameraním – šport, keramika, strelba, cudzí jazyk a tak aktívne tráviť voľný čas s kamarátmi a v kolektíve.

Všetky oblasti prevencie boli zahrnuté aj v celoškolskom projekte „Nenič svoje múdre telo“, ktorý sa konal dňa 4.11.2022.

Projektový deň sme začali v Spoločenskom dome v Kriváni výchovným koncertom pre žiakov I. a II. stupňa s názvom „Kam kráčaš?“ – OZ Škola života a pokračovali sme v Základnej škole rôznymi zaujímavými aktivitami, besedami a workshopmi s pedagogickými zamestnancami i hosťami.

Žiaci realizovali nasledovné aktivity:

- Skauti – aktivity v areáli školy V. Beskydiarová
- „Zdravé zúbky“ – prednáška - M. Vrábel
- „Spoznávame sa“ – aktivity so školským psychológom – Mgr. J. Šimšáleková (CPaP Detva)
- „Spoznávame sa“ – beseda s aktivitami - PhDr. J. Micháliková (CPaP Detva)
- Dobrovoľní hasiči Kriváň – aktivity na hasičskej stanici - D. Jurčo
- „Trestno-právna zodpovednosť“ – prednáška s aktivitami - PhDr. J. Micháliková (CPaP Detva), J. Michálik (PZ Detva)
- Zdravotnícka príprava – prezentácia a praktické precvičovanie - SZŠ Zvolen
- „Sociálne siete“ – prednáška s aktivitami – V. Kaplanová (OR PZ Zvolen)
- „Trestnoprávna zodpovednosť“ – prednáška s aktivitami – mjr. Mgr. Andrea Petrovičová (KR PZ Banská Bystrica)
- „Bezpečne na nete“ – prednáška s aktivitami – mjr. Mgr. Andrea Petrovičová (KR PZ Banská Bystrica)
- Zdravý životný štýl – prednáška s aktivitami – PhDr. Ľ. Danková (CVČ Junior Banská Bystrica)
- KIN-BALL / FOOTDARTS – netradičná loptová hra – aktívny pohyb – Mgr. J. Krull (CVČ Junior Banská Bystrica)
- Perkusie – hra na perkusiách – p. Koncz (OZ Zaježová)
- Serparovanie – video + aktivity - triedna učiteľka

V spolupráci s CPaP v Detve sa uskutočnili nasledovné preventívne aktivity:

Názov	Trieda	Termín	Zodpovedný
1. 1. Adaptácia na 5. ročník	5.B	19.09.2023	PhDr. Jana Micháliková
2. 2. Adaptácia na 5. ročník	5.A	20.09.2023	PhDr. Jana Micháliková
3. 3. Adaptácia na 5. ročník	5.A	07.11.2023	PhDr. Jana Micháliková
4. 4. Adaptácia na 5. ročník	5.B	07.11.2023	PhDr. Jana Micháliková
5. 5. Partia a návykové látky	8.A	28.11.2023	PhDr. Jana Micháliková
6. 6. Aj to som ja	7.A	28.11.2023	PhDr. Jana Micháliková
7. 7. Postavený mimo hru	3.A, 4.A	21.02.2023	Mgr. Jana Šimšáleková
8. 8. Ako sa nestratiť v čase	1.A, 2.B	21.02.2023	Mgr. Jana Šimšáleková
9. 9. Ako sa nestratiť v čase	2.A	14.03.2023	Mgr. Jana Šimšáleková
10.10. Postavený mimo hru	4.B	14.03.2023	Mgr. Jana Šimšáleková

V spolupráci s MP Education, s.r.o. sa uskutočnili nasledovné aktivity, ktoré sa konali dňa 31.5.2023:

1. Z húsenice motýľom	4.A
2. Učím sa učiť	4.B
3. Nestresuj sa stresom	8.A
4. Báť, či nebáť sa ?	7.A

V rámci prevencie kyberšikanovania sa uskutočnili nasledovné aktivity, ktoré sa konali dňa 15.3.2023:

Kyberšikana	5.A, 5.B, 6.A dievčatá	L. Ježík (Aj Ty v IT)
Sociálne siete	7.A, 8.A dievčatá	L. Ježík (Aj Ty v IT)
Môžu nás videohry niečo naučiť	5.A, 5.B, 6.A, 7.A, 8.A	S. Buček (VÍcatá.sk)

Vypracovala: Mgr. Zuzana Melicherčíková, koordinátor prevencie